

Siseministeerium

Teie 13.09.2021 e-kiri

Meie 24.09.2021 nr 5-1/363-4

Täiendav arvamus

Täname võimaluse eest avaldada täiendavalt arvamust **väärteomenetluse seadustiku, liiklusseaduse ja maksukorralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu** kohta.

Esitame järgmised märkused ja ettepanekud, arvestades liikmetelt laekunud tagasisidet eelnõu 10.09.2021 versiooni kohta.

Eelnõu on esitatud küll muudetud kujul, võrreldes oktoobris 2020.a kooskõlastamisel olnud eelnõu versiooniga, kuid arvamuse avaldamiseks esitatud eelnõu alusel tõusetuvad siiski järgmised küsimused.

1. Jätakuvalt jääb ebaselgeks, miks pakutakse liiklusjärelvalvesüsteemide kasutusele võtmise ainsa võimalusena kolmepoolse (valla- või linnavalitsus, Transpordiamet, Politsei- ja Piirivalveamet) koostöö vormi. Valla- või linnavalitsusele peaks andma võimaluse valida, kas liituda olemasoleva süsteemiga või ehitada endale üles eraldi vajalik süsteem, seda hallata ning viia ise läbi kirjalik hoiatamismenetlus.

2. Eelnõu § 2 punktiga 1 täiendatakse liiklusseadust §-ga 193¹, mille lõike 4 kohaselt eraldatakse 50 protsenti automaatse liiklusjärelvalve süsteemiga tuvastatud liiklusalase õigusrikkumiste eest riigieelarvesse laekunud hoiustrahvist kohaliku omavalitsuse eelarvesse. Eelnõule lisatud Vabariigi Valitsuse määruse "Nõuded valla- või linnavalitsuse osalemisele liiklusjärelvalve ülesande teostamises ning nõuded automaatse liiklusjärelvalve süsteemi paigaldamisele ja käitamisele" kavandi kohaselt kaetakse valla- või linnavalitsuse poolt automaatse liiklusjärelvalve süsteemi paigaldamise ja haldamisega seotud kulud kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest.

Arvestades eeltoodut, riigieelarvesse laekunud hoiustrahvist ainult 50% eraldamine kohaliku omavalitsuse eelarvesse võib osutada põhjendamatult madalaks.

3. Eelnõu § 2 p-ga 1 täiendatakse liiklusseadust §-ga 193¹, mille lõike 4 kohaselt automaatse liiklusjärelvalve süsteemiga tuvastatud liiklusalase õigusrikkumiste eest riigieelarvesse laekunud hoiustrahvist kohaliku omavalitsuse eelarvesse laekunud raha kasutusotstarbe otsustab valla- või linnavalitsus, kasutades eraldatud raha eelkõige liiklusohutuse edendamiseks. Õigustatud ei ole, et sätestatakse seaduses, milleks kohalik omavalitsus eelarvesse laekuvaid trahve kasutab. Sellega rikutakse kohaliku omavalitsuse enesekorraldusõigust ja finantsautonoomiat. Lisaks juhime tähelepanu, et kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest tulenevalt võtab valla- või linnaeelarve vastu volikogu, eelarves määratakse ka rahaliste vahendite kasutamise otstarve (sh tegevuskulud). Seega ei ole valla- või linnavalitsus pädev otsustama eelarvesse laekunud raha kasutusotstarbe üle.

4. Eelnõu § 2 p-ga 1 täiendatakse liiklusseadust §-ga 193¹, mille lõige 6 on sõnastatud järgmiselt:

„Politsei- ja Piirivalveamet võib keelduda valla- või linnavalitsuse osalemisest liiklusjärelvalve ülesande teostamises, kui ei ole täidetud käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määramises sätestatud nõuded automaatse liiklusjärelvalve süsteemi paigaldamisele ja käitamisele või puudub menetlusvõimekus täiendavalt paigaldatava

automaatse liiklusjärelvalve süsteemiga fikseeritavate rikkumiste osas väärtomenetluse läbiviimiseks.“.

Ülaltoodud normi tekstist ei ole võimalik üheselt aru saada. Esiteks on menetlusvõimekus määratlemata õigusmõiste, mida on võimalik tõlgendada mitmeti. Jääb arusaamatuks, milliste kriteeriumite alusel menetlusvõimekust hinnatakse. Teiseks ei ole selge, kelle menetlusvõimekusest jutt on. Väärtomenetluse seadustik kohalikule omavalitsusele automaatse liiklusjärelvalve süsteemiga fikseeritavate rikkumiste osas väärtomenetluse pädevust ei võimalda, seega saab jutt olla üksnes politsei menetlusvõimekusest. Nagu eelnevalt mainitud, puuduvad menetlusvõimekuse hindamiseks objektiivsed kriteeriumid. Seetõttu on võimalus, et menetlusvõimekuse puudumist võidakse tuua ettekäändeks kohaliku omavalitsuse poolt automaatse liiklusjärelvalve süsteemi paigaldamise takistamiseks;

5. Eelnõuga seoses on esitatud ka järgmine täiendav ettepanek.

Eelnõuga tutvudes jääb arusaam, et automaatse liiklusjärelvalve süsteemi puhul käsitletakse vaid seadet (kiiruskaamerat), mis on oma asukohta paigaldatav statsionaarselt. Kuna aga nende efektiivsus on oluliselt väiksem kui mobiilsetel kiiruskaameratel, siis on esitatud ettepanek käsitleda seadusemuudatuses automaatse liiklusjärelvalve süsteemina ka mobiilset kiiruskaamerat, andes ka sellelaadse tehnika kasutamisele seaduslik alus. KOVi poolt soetatud seadme paigaldust kohtadesse, mis on Politsei- ja Piirivalveameti ning Transpordiametiga kooskõlastatud, saaks organiseerida nt KOVi järelvalveametnik/korraldajametnik, politsei või politseilises tegevuses kaasatud abipolitseinik.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Veikko Luhalaid

ELVL tegevdirektor